

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/182/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

148/2014. (VI. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹, 2014. március 24-én, telefax útján előterjesztett **panaszát** a 2014. június 12-én megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – M. Rendőrkapitányság - vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2014. március 24-én, telefax útján terjesztette elő panaszát a vele szemben 2014. március 6-án foganatosított rendőri intézkedés miatt.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2014. március 6-án, a saját tulajdonában lévő gépjárművével közlekedett a 26. számú főúton M. város irányába tartva, amely útszakasz párhuzamos közlekedésre alkalmas, irányonként két-két forgalmi sávban. A panaszos elmondta, hogy az útszakaszon folyamatosan a belső sávban közlekedett, körülbelül 1 km hosszan nem tudott jobbra tartani, mivel a külső sávban folyamatos kocsisor volt. Ezen az 1 km hosszú szakaszon sávot váltani sem tudott, hiszen a külső sávban kialakult kocsisor ebben őt megakadályozta.

A panaszos elmondta, hogy az útszakaszon egy „Előzni tilos!” tábla volt kihelyezve, sávot ezután sem váltott, továbbra is a belső sávban haladt, hiszen a külső sávban kialakult kocsisortól nem tudott átsorolni a külső sávba. A panaszos megjegyzi, hogy a külső sávban

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

haladó kocsisor sebessége kisebb volt, mint a panaszos haladási sebessége (megítélése szerint 4-5 km/h különbség lehetett a gépjárműve és a külső sávban haladó autók között), így a panaszos a megengedett sebességhatárt betartva a kocsisor mellett folyamatosan haladt. Ekkor az „Előzni tilos!” táblát, kb. 150-200 méterrel elhagyva egy rendőrautó szirénázva megállította a panaszost. A rendőrautóból kiszállt egy rendőr és odament a panaszoshoz, majd „flegmán” közölte vele, hogy azért állította meg őt, mert az „Előzni tilos!” tábla hatályát figyelmen kívül hagyta és úgy előzött. A panaszos ekkor értetlenül állt az eset előtt, hiszen nem előzött. A rendőr ekkor „ráförmedt”, majd újból elmondta, hogy a panaszos előzött és a jogosítványának az elvételevel fenyegette meg őt. A panaszos előadta, hogy ekkor nagyon megijedt, kénytelen volt a kiszabott bírságot aláírni, és csak ezután tudta meg, hogy a kiszabott bírság jogerős, jogorvoslatnak helye nincs, amelyről a rendőr a helyszínen nem tájékoztatta őt. A panaszos ezzel kapcsolatban a Testület tudomására hozta, hogy ha ezt ő, akkor tudta volna, akkor nem írta volna alá a bírságolásról szóló formanyomtatványt, hiszen ő nem követte el az „Előzni tilos!” szabálysértést.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető, 2014. április 10-én kelt átiratából az alábbiak állapíthatók meg.

R. ezredes tájékoztatta a Testületet, hogy a panaszossal szemben, 2014. március 6-án foganatosított rendőri intézkedés helyszíni bírság kiszabásával zárult, amellyel kapcsolatban elmondta, hogy a rendőr-kollégák ilyen esetben nem készítenek jelentést, hiszen ilyenkor kiállítják a helyszíni bírság szelvényt és átadják a megbírságolt személynek.

Az átiratból kiderül, hogy azért intézkedtek a panaszossal szemben, mert M. város, 26. számú főközlekedési út, S. település szakaszán az előzni tilos jelzőtáblát figyelmen kívül hagyta és a tábla hatálya alatt egy ugyanazon irányba közlekedő (mozgó) gépkocsi mellett elhaladt, így cselekményével megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 14. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltakat.

A panaszossal szemben intézkedő rendőr, a panaszos gépjárművének megállítását követően közölte vele, hogy gépjármű ellenőrzést hajt végre, így elkérte a gépkocsi forgalmi engedélyét, a panaszos személyi igazolványát, lakcímkártyáját és vezetői engedélyét, valamint megkérdezte, hogy tudja-e, hogy miért vonta intézkedés alá. Miután a panaszos nemleges választ adott, a rendőr közölte vele, hogy szabálysértést követett el, mert az előzni tilos tábla hatálya alatt előzött.

Az intézkedés során a rendőr mindvégig határozottan, tisztelettudóan, normális hangnemben beszélt a panaszossal. A kapitányságvezető szerint nem felel meg a panaszos azon állítása a valóságnak, hogy a rendőr fenyegető hangnemet alkalmazva kilátásba helyezte volna a panaszos jogosítványának az elvételét.

A tájékoztató levél szerint az intézkedő rendőr tájékoztatta a sértettet, hogy a törvény az általa elkövetett szabálysértést fix, 10. 000 Ft összegű helyszíni bírsággal sújtja és 6 közlekedési előéleti pont kiszabását írja elő. A panaszos érdeklődött, hogy milyen jogkövetkezményekkel jár az, amennyiben a szabálysértés elkövetését nem ismeri el. Ekkor a rendőr közölte vele, hogy ebben az esetben szabálysértési feljelentést fog készíteni, így erre tekintettel a panaszos

elfogadta a szabálysértési bírságot, azt aláírta és kitöltött egy postai befizető csekket, valamint átvette a bírsághoz tartozó, zöld színű tájékoztatót.

2) A panaszossal szemben, a fentebb megjelölt napon intézkedő G. F. r. ftzls. megküldte, utólag elkészített, 2014. április 10-én kelt jelentését.

E szerint 2014. március 6-án a panaszossal szemben helyszíni bírságot szabta ki. A bírság kiszabásának alapjaként a panaszos által elkövetett cselekményt nevezte meg, amely szerint a 26. sz. főközlekedési út, S. település BÉM előtti szakaszán az előzni tilos jelzőtáblát figyelmen kívül hagyta és a tábla hatálya alatt előzött, ezzel a KRESZ 14. § (1) bekezdés f) pontjában rögzített szabályt megszegve, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 218. §-ába ütköző szabálysértést követte el azzal, hogy gépkocsijával elhaladt egy másik, ugyanazon irányba haladó, mozgó gépkocsi mellett. A panaszos szabálysértést követett el, amelyet 10. 000 Ft-os, fix összegű pénzbírság, illetve 6 közlekedési előéleti pont kiszabásával kell súlytani.

A panaszost az (...) forgalmi rendszámú rendőr gépkocsival állították meg. Az intézkedő rend kiszállt a gépjárműből, felvette a sapkáját, a panaszos autójának vezetői oldalához lépett, tisztelgett, a napszaknak megfelelően köszönt, közölte a panaszossal, hogy gépjármű ellenőrzést hajt végre. Ezután a „Kérem ellenőrzésre átadni legyen szíves!” szavak előrebocsátásával elkérte a gépkocsi forgalmi engedélyét, a panaszos személyi igazolványát, lakcímkártyáját, és vezetői engedélyét. Közben, amíg a kért okmányokat keresete a panaszos a rendőr érdeklődött afelől, hogy saját tulajdonában van-e az általa vezetett gépkocsi, illetve amikor a választ megkapta, megkérdezte, hogy tudja-e miért vonták őt intézkedés alá. Mivel a panaszos kijelentette, hogy nem tudja, ezért az alábbi tájékoztatót közölte vele a rendőr:

„Ön szabálysértést követett el, mert az előzni tilos tábla hatálya alatt előzött, mivel a főút vonal mindkét sávja mellett ki van helyezve az előzni tilos tábla, ezért az elhaladás is előzésnek minősül. A törvény az Ön által elkövetett szabálysértést fix, 10. 000 Ft összegű helyszíni bírsággal sújtja, és 6 közlekedési előéleti pont kiszabását írja elő.”

A panaszos ekkor érdeklődött, hogy mi fog történni, milyen jogkövetkezményekkel jár, ha nem ismeri el a szabálysértés elkövetését. A rendőr ekkor közölte vele, hogy ebben az esetben szabálysértési feljelentést fog készíteni az általa elkövetett szabálysértésről. Mivel a bírság összege fix, ezért az ügyben az eljáró szabálysértési előadó az előírt összeget meg fogja duplázni. A panaszos ekkor közölte a rendőrrel, hogy elfogadja, aláírja a helyszíni bírságot és átveszi a kitöltött postai befizető csekket, illetve a bírsághoz tartozó zöld színű tájékoztatót.

Az intézkedés során határozottan beszélt a rendőr a panaszossal, de normális emberi hangnemben. Nem fenyegette meg a panaszost semmilyen külön szankcióval, azzal sem, hogy a jogosítványának az elvételét helyezte kilátásba. A rendőr szerint a panaszos ezen állítása nonszensz, nem fedi a valóságot.

A rendőr előadta, hogy az intézkedés során valóban kénytelen volt hangosan és érthetően, artikuláltan beszélni, mert ezt kívánta meg a 26-os számú főközlekedési útvonal forgalma, ugyanis az intézkedés időszakának napszakában elég nagy a főút forgalma és az intézkedés során elhangzottak nem mindig érthetők az intézkedés alá vont számára, a forgalom zaja miatt.

A rendőr megjegyezte a jelentésében, hogy sajnálatos módon korunk jelensége, hogy a jogszerűen intézkedés alá vont állampolgárok nagy része megpróbál kibújni a felelősségre vonás alól, illetve megpróbálja különféle feljelentésekkel, bepanaszolásokkal, illetve ezek kilátásba helyezésével eltéríteni a jogszerűen intézkedő rendőrt a jogilag megfelelő, elvárt szankciók alkalmazásától, még akkor is, ha az intézkedés alá vont személy, személyek teljesen tisztában vannak vele, tudatában vannak annak, hogy az intézkedő rendőr intézkedése teljesen jogszerű.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedések idején hatályos 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos sérelmezte, hogy egy olyan szabálysértés miatt büntették szabálysértési bírság és hat előéleti pont kiszabásával, amelyet nem követett el, így erre tekintettel kéri a büntetés és az előéleti pontok eltörlését. Emellett panaszbeadványában előadta, hogy az intézkedés során a rendőr „ráförmedt”, nem megfelelő hangnemet használt és a jogosítványának az elvételével fenyegette meg, amennyiben nem írja alá a szabálysértési bírság kiszabásáról szóló nyomtatványt, továbbá a rendőr elmulasztotta a tájékoztatási kötelezettség teljesítését.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Szabs. tv. 39. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a Szabs. tv.-ben meghatározott feltételek esetén bármely szabálysértés miatt kiszabhat helyszíni bírságot.

A Szabs. tv. 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.

Ezeket a rendelkezéseket egészíti ki a 10/2000. (II. 23.) BM rendelet (továbbiakban: helyszíni bírságolási rendelet) a helyszíni bírságolás részletes szabályairól, amely 2. §-ának (1)

bekezdése szerint, amennyiben jogszabály helyszíni bírság kiszabását lehetővé teszi és a hatóság tagja a helyszíni bírság kiszabása mellett dönt, ezt közli az elkövetővel, egyben tájékoztatja a jogkövetkezményekről, valamint a szabálysértéshez rendelt közúti közlekedési előéleti pontról. Ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét, a helyszíni bírság összegét tudomásul veszi, a hatóság tagja helyszíni bírságot szab ki. A helyszíni bírság tudomásulvétele esetén a hatóság tagja tájékoztatja az elkövetőt a helyszíni bírság végrehajtására vonatkozó törvényi rendelkezésekről (Sztv. 135. §(4) bekezdés). A jogszabályhely (2) bekezdése szerint, ha az elkövető a helyszíni bírságolás tényét nem veszi tudomásul, vagy a helyszíni bírság összegét vitatja, a hatóság tagja a helyszíni bírságolást befejezi és közli az elkövetővel, hogy feljelentést tesz.

A Testület e körben felhívja a figyelmet a helyszíni bírság kiszabásának különös eljárásjogi helyzetére, a fent ismertetett jogszabályokból ugyanis azt a következtetést kell levonni, hogy eljárásjogi szempontból a helyszíni bírság kiszabása nem része a szabálysértési eljárásnak, mivel a szabálysértési eljárás csak a helyszíni bírság kiszabásának elmaradását és feljelentés megtételét követően indul meg. Ebből következően a szabálysértési eljárásban igénybe vehető jogorvoslatok bizonyosan nem elérhetők azon valós vagy vélt „eljárási” szabálysértések vonatkozásában, amelyeket a rendőr a helyszíni bírság kiszabása előtt követ el. Megjegyzendő, hogy az ezen értelmezésből fakadó hatáskör nem terjed ki a szabálysértési bírság kiszabásának vagy mértékének vizsgálatára, hiszen azzal kapcsolatban van sajátlagos jogorvoslat, mégpedig éppen a bírság elfogadásának elutasítása, amelynek eredményeként megnyílik a szabálysértési eljárás.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, illetve a Testület eljárása nem minősül jogorvoslati eljárásnak a helyszíni bírsággal szemben, így nincs jogosultsága a Testületnek arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírságot, vagy az előéleti pontokat felülbírálja.

A Testület a helyszíni bírság kiszabását megelőző rendőri intézkedéseket tudja vizsgálatának tárgyává tenni, nevezetesen, hogy a panaszossal szembeni rendőri intézkedés érinthette-e a panaszos valamelyik alapjogát, és érthette-e azokat valamely fokú sérelem. Erre tekintettel a Testület az Rtv. 92. § alapján vizsgálatának tárgyává tette a rendőri tájékoztatás elégséges voltát, valamint azt, hogy a Szolgálati Szabályzat 5. §-ában foglalt, a szolgálati fellépés módjával kapcsolatos előírásokat maradéktalanul betartotta-e a panaszossal szemben intézkedő rendőr.

Mindezekre tekintettel, az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érinthették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület ezt követően a rendőrök intézkedési kötelezettségét és a közlekedésrendészeti intézkedést vizsgálta meg, és az alábbi megállapításokra jutott.

A panaszos beadványában tagadja azt, hogy az adott útszakaszon előzött volna, részletesen ismerteti az állítása alátámasztására szolgáló tényeket. Elmondta, hogy a párhuzamos közlekedésre alkalmas útszakasz belső sávjában haladt, megengedett sebességgel, és mivel a külső sávba nem tudott kisorolni tekintettel arra, hogy ott egybefüggő gépjármű sor alakult ki, így végig párhuzamosan haladt a mellette, külső sávban közlekedő gépkocsi mellett.

A rendőrség által megküldött dokumentumok szerint a panaszos megelőzte az „Előzni tilos” tábla hatálya alatt a mellette, külső sávban haladó gépjárművet, ezzel megszegte a KRESZ 14. § (1) bekezdés f) pontját, amelyre tekintettel a rendőrök intézkedés alá vonták őt.

A rendőrség feladata az Rtv. 1. § értelmében a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az Rtv.-ben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés. A rendőrség a bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében (Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pont), közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el (Rtv. 1. § (2) bekezdés 4. pont).

Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során

- a) a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti;
- b) a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;
- c) a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételel vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti;
- d) a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti;
- e) a forgalomban való részvételt megtilthatja, ha a jármű vagy vezetőjének állapota a közúti forgalom biztonságát veszélyezteti, és a további jogellenes járműhasználat megakadályozása céljából a jármű kulcsait elveheti, illetőleg a járművet más módon mozgásában korlátozhatja vagy elszállíttathatja.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

Az igazoltatás Rtv. 29. § (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség, a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályokat, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. § szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint, aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §§ szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

A KRESZ 14. § (1) bekezdés f) pontja szerint az „Előzni tilos” tábla azt jelzi, hogy az úton előzni tilos; ez a tilalom nem vonatkozik kétkerekű motorkerékpárnak, segédmotoros kerékpárnak és kerékpárnak, valamint állati erővel vont járműnek és kézikocsinak gépjárművel való előzésére, továbbá az úttest közepén levő, vágányon haladó villamos előzésére.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. Míg az Rtv. 29. § alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület a GoogleMaps programon megnézte, hogy a B. megye É., Á.- és Ny. F. M. Zrt. magasságában valóban el van helyezve mindkét sáv mellett az „Előzni tilos” tábla és mindemellett záróvonal is van (tekintettel arra, hogy buszmegálló és gyalogátkelő is van az adott útszakaszon), így ha valaki a belső sávban közlekedik, minként azt a panaszos is elismerte, akkor vele szemben fennáll a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének – az intézkedéshez szükséges – mértékű gyanúja.

A Testület, mivel nem szabálysértési hatóság, ezért nem értékelhette azt, hogy valóban elkövette-e a szabálysértést a panaszos, de azt figyelembe vette, hogy a rendőrség oldalán fennállhatott az a minimális fokú gyanú, amely a rendőri intézkedés megkezdéséhez szükséges, így a rendőrség az Rtv. 44. §-a alapján kellő jogalap birtokában kezdeményezett intézkedést a panaszossal szemben.

3) A panaszos sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőr fellépésének a módját.

a) Kifogásolta az intézkedés során, a rendőr által használt hangnemet.

A panaszos állítása szerint, amikor kb. 150-200 méterrel elhagyta az „Előzni tilos” táblát egy rendőrautó szirénázva megállította őt. A rendőrautóból kiszállt egy rendőr, odament hozzá, majd „flegmán” közölte vele, hogy azért állította meg őt, mert az „Előzni tilos!” tábla hatályát figyelmen kívül hagyta és úgy előzött. A panaszos ekkor értetlenül állt az eset előtt, hiszen nem előzött. A rendőr ekkor „ráförmedt”, majd újból elmondta, hogy a panaszos előzött.

A rendőrség által megküldött dokumentumok szerint a panaszossal szemben intézkedő rendőr az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat előírásainak megfelelően járt el, az intézkedés során nem beszélt flegmán a panaszossal, nem alkalmazott azzal szemben fenyegető hangnemet. A rendőr jelentésében elmondta, hogy határozottan beszélt a panaszossal, de normális emberi hangnemen. Az intézkedés során valóban kénytelen volt hangosan és érthetően, artikuláltan beszélni, mert ezt kívánta meg a (...) -os számú főközlekedési útvonal forgalma, ugyanis az intézkedés időszakának napszakában elég nagy a főút forgalma és az intézkedés során elhangzottak nem mindig érthetőek az intézkedés alá vont számára, a forgalom zaja miatt.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok

ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőr hangneme tekintetében a panaszosi állítás és a rendőri jelentések egymásnak ellentmondanak, és ezen ellentmondásokat a Testület feloldani nem tudta, így a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr nem tájékoztatta megfelelően a helyszíni bírság kiszabásáról, a nyomtatvány aláírásával bekövetkező jogkövetkezményekről.

Miután a panaszost – állítása szerint – a jogosítványa elvételével fenyegette meg a rendőr, kénytelen volt aláírni a helyszíni bírság kiszabásáról szóló formanyomtatványt. A panaszos csak ezután tudta meg, hogy a kiszabott bírság jogerős, jogorvoslatnak helye nincs, amelyről a rendőr a helyszínen nem tájékoztatta őt. A panaszos ezzel kapcsolatban a Testület tudomására hozta, hogy ha ezt ő, akkor tudta volna, nem írta volna alá a bírságolásról szóló formanyomtatványt, hiszen ő nem követte el az „Előzni tilos!” szabálysértést.

A rendőrség szerint azonban, amíg a panaszos a kért okmányokat keresete a rendőr érdeklődött afelől, hogy saját tulajdonában van-e az általa vezetett gépkocsi, illetve amikor a választ megkapta, megkérdezte, hogy tudja-e miért vonta őt intézkedés alá. Mivel a panaszos kijelentette, hogy nem tudja, ezért a következő tájékoztatást közölte vele a rendőr: „Ön szabálysértést követett el, mert az előzni tilos tábla hatálya alatt előzött, mivel a főútvonal mindkét sávja mellett ki van helyezve az előzni tilos tábla, ezért az elhaladás is előzésnek minősül. A törvény az Ön által elkövetett szabálysértést fix, 10. 000 Ft összegű helyszíni bírsággal sújtja, és 6 közlekedési előéleti pont kiszabását írja elő.” A panaszos ezután érdeklődött, hogy mi fog történni, milyen jogkövetkezményekkel jár, ha nem ismeri el a szabálysértés elkövetését. A rendőr ekkor közölte vele, hogy ebben az esetben szabálysértési feljelentést fog készíteni az általa elkövetett szabálysértésről. Mivel a bírság összege fix, ezért az ügyben az eljáró szabálysértési előadó az előírt összeget meg fogja duplázni. A panaszos ekkor közölte a rendőrrel, hogy elfogadja, aláírja a helyszíni bírságot és átveszi a kitöltött postai befizető csekket, illetve a bírsághoz tartozó zöld színű tájékoztatót.

A rendőrség megküldte a szabálysértési bírságról szóló formanyomtatvány másolatát, amellyel kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy annak hátoldalán írásban rögzítve van a szabálysértési bírsággal kapcsolatos tájékoztatás, amelyet a panaszos bármikor elolvashatott volna.

Így tekintettel arra, hogy a panaszos a szabálysértési bírságról szóló tájékoztatóhoz a bírságolási nyomtatvány hátoldalán bármikor hozzáférhetett, azt bármikor elolvashatta, így a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A Testület vizsgálat alá vonta a 2014. március 6-án, a panaszossal szemben fogantatosított rendőri intézkedést, amellyel kapcsolatban megállapította, hogy a panaszosi és rendőri állítások között számos ellentmondást tapasztalt, amelyeket a bizonyítékok hiánya és a Testület rendelkezésére álló bizonyítási eszközök korlátozottságára tekintettel nem tudott feloldani. Mindezekre tekintettel nem állapítható meg a panaszos emberi méltóságához fűződő jogának a sérelme, a rendőr által használt hangnem tekintetében, valamint szintén nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme a rendőri tájékoztatási kötelezettség és a szabálysértési bírság – a panaszos szerint – fenyegetés hatására való aláírása tekintetében.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést fogantatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. június 12.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag